

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2023-06-01

NR: 8

KONTAKT: Presstjänsten 08-787 02 00

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

Riskerna i det finansiella systemet har ökat

Den höga inflationen och de högre räntorna utmanar stabiliteten i det globala finansiella systemet. Den senaste tiden har det också uppstått olika krisartade händelser i omvärlden, där myndigheter behövt vidta åtgärder för att undvika en möjlig finanskris. Det svenska finansiella systemet har fungerat väl även under tider av oro, men det finns flera sårbarheter som nu medför utmaningar. Det gäller framför allt de högt skuldsatta fastighetsföretagen, och bankernas stora exponering mot sektorn.

Utmaningar för stabiliteten i det finansiella systemet

Den globala inflationsuppgången sedan 2021 har varit den kraftigaste och snabbaste på flera decennier. Penningpolitiken har därför stramats åt snabbt. Samtidigt har priserna på olika reala och finansiella tillgångar fallit, ränteskillnaderna mellan mer riskfyllda tillgångar och statsobligationer ökat och volatiliteten på flera marknader stigit. Finansiella förhållanden har blivit väsentligt stramare.

Under det senaste året har det dessutom inträffat flera händelser som har medfört turbulens på de finansiella marknaderna, inte minst under våren då det uppstod stora problem för banker i USA och Schweiz, där myndigheter behövde sätta in åtgärder för att undvika en möjlig finanskris. Detta illustrerar hur sårbarheter kan blottläggas när de ekonomiska förutsättningarna förändras snabbt och oväntat, och att det är svårt att förutse var problem kan dyka upp. Riskerna i det globala finansiella systemet har ökat.

Stabilitetsvårdande myndigheter måste vara vaksamma på utvecklingen och stå redo med åtgärder utifrån sina respektive mandat, om situationen skulle kräva det. Riksbanken har till exempel möjlighet att ge likviditetsstöd. Det är dock viktigt att marknadsaktörerna inser att de inte alltid kan räkna med stödåtgärder.

Fastighetsföretagen pressas av högre räntor

Riksbanken har under lång tid uppmärksammat de risker som är förknippade med fastighetssektorn i Sverige. Fastighetsföretagen pressas nu av de högre räntorna, dels för att deras finansieringskostnader ökar, dels för att värdet på deras fastigheter faller. Flera företag har ett stort lånebehov. Riksbanken anser att det är viktigt att företagen fortsätter att stärka sina balansräkningar. Bankerna har också en viktig roll, dels genom att upprätthålla försörjningen med krediter till livskraftiga företag, dels genom att inom ramen för sin kreditgivning ställa krav på att fastighetsföretagen vidtar åtgärder för att minska sina finansiella risker.

Hushållens skuldsättning och deras korta räntebindingstider kan medföra risker för stabiliteten i makroekonomin och i ett dåligt scenario även för den finansiella stabiliteten. Riksbanken anser att det behövs strukturella reformer för att bostadsmarknaden ska fungera bättre och bidra till en långsiktigt hållbar skuldutveckling. Det är dessutom viktigt att behålla amorteringskraven och bolånetaket.

Bankoron understryker att likviditetsproblem kan uppstå snabbt

Riksbanken anser att bankturbulensen i mars ger anledning att se över de globala regleringsstandarderna för banker. Några lärdomar är att ny teknik och sociala medier, samt utformningen av insättningsgarantin, kan ha påverkat omfattningen och hastigheten i uttagsanstormningen i de utländska bankerna.

Risken för betydande uttag bedöms vara mindre för de svenska bankerna. Likväl är svenska banker, liksom banker överlag, utsatta för likviditetsrisker. Detta betyder att det svenska banksystemet i sin helhet är beroende av förtroende. Mot denna bakgrund, och givet bankernas viktiga roll i kreditförsörjningen, är det särskilt viktigt att svenska banker slår vakt om sitt goda utgångsläge. Riksbanken anser att storbankerna bör sträva efter att ha marginaler utöver kapital- och likviditetskraven, exempelvis genom att vara återhållsamma med stora utdelningar och aktieåterköp. På detta sätt värnar de förtroendet hos sina finansiärer.

Bankerna behöver skyndsamt ta ansvar för Bankgirot

Bankgirot är en central del av det svenska betalsystemet. Bankerna har sedan några år tillbaka nedprioriterat Bankgirots verksamhet eftersom de planerat att ersätta Bankgirot med P27. I ljuset av att P27 nu dragit tillbaka sin ansökan om clearinglicens är det av största vikt att bankerna tar sitt ansvar för Bankgirot och säkerställer att betalinfrastrukturen fungerar väl. Riksbanken har skärpt sin övervakning och följer noggrant hur Bankgirot hanteras av bankerna.

En pressträff med riksbankschef Erik Thedéen och Olof Sandstedt, chef för avdelningen för finansiell stabilitet, hålls idag klockan 11:00 på Riksbanken men föranmälda journalister kan även delta och ställa frågor via Zoom. För att delta krävs presslegitimation eller motsvarande. Presskonferensen sänds direkt på riksbank.se. De journalister som vill delta och ställa frågor via Zoom föranmäler sig till presstjänsten antingen via telefon 08-787 0200 eller via mejl susanne.meyer@riksbank.se senast den 1 juni klockan 10.00.